

Generell information om riskbedömning för gravida och ammande

Nedanstående information är sammanställd med hjälp av Arbetsmiljöverkets föreskrifter för [Gravida och ammande arbetstagare](#) (AFS 2007:5, AFS 2014:24 och AFS 2014:41) samt Akademiska Sjukhusets utmärkta dokument i ämnet.

När och hur riskbedömning ska göras

Riskbedömning ska *genast* genomföras för arbete där arbetstagare är gravid, har fött barn högst 14 veckor innan arbete ska utföras eller för arbetstagare som ammar. Förutsättningen för att föreskrifterna ska gälla är att arbetsgivaren har underrättats om graviditeten. För att skydda fostret skall kvinnan göra detta så snart graviditeten är fastställd.

Riskbedömningen ska vara individuell och ske i samverkan med arbetstagaren. Eftersom riskerna oftast är störst tidigt under en graviditet, skall riskbedömning genomföras redan *innan* någon blivit gravid. Vissa smittämnen och kemiska ämnen kan utsöndras i modersmjölk och då kan ammade barn exponeras. Det kan därför vara nödvändigt att begränsa ammande arbetstagares exponering för sådana ämnen. □ Kända riskkällor, eller moment där risker förekommer ska vara kartlagda, dokumenterade och kända hos berörd personal. *Observera att även studenter och inhyrd/tillfällig personal omfattas av institutionens arbetsgivaransvar.*

I föreskrifterna finns Arbetsmiljöverkets krav på hur arbetsmiljön ska vara utformad. Vid riskbedömningen ska hänsyn tas till arten, graden och varaktigheten av exponeringen. I AFS 2007:5 finns även ”föreskrifter och allmänna råd om gravida och ammande arbetstagare” som stöd för tillämpningen av föreskrifterna och hjälp med hur man kan åtgärda eller minimera risker/brister.

Bedömning av riskerna

Bedömningen av exponeringsförhållanden sker alltid individuellt, med hänsyn till hur långt graviditeten fortskridit. Individuella medicinska riskfaktorer ska sammanvägas med de i verksamheten konstaterade riskerna och ligga till grund för vilka åtgärder som behöver vidtas. Det kan vara svårt att med säkerhet avgöra risken för att arbetet ska påverka graviditeten negativt, men kvinnan måste få ett snabbt besked om hon kan fortsätta i sitt arbete eller inte.

I vissa fall kan det vara nödvändigt att ta hjälp utifrån, t ex från företagshälsovården. Medicinska riskfaktorer som exempelvis *diabetes*, vissa *hormonrubbningssjukdomar*, eller andra *kroniska sjukdomar* behöver beaktas liksom förekomst av *tidigare graviditetskomplikationer*. Kvinnans egen upplevelse av risken har också betydelse för bedömningen. I bilagan till AFS 2007:5 finns följande förteckning över arbetsmiljöfaktorer och arbetsförhållanden som ska ingå i riskbedömningen:

A. Arbetsmiljöfaktorer □

1. Fysikaliska faktorer
2. Belastningsergonomiska faktorer
3. Biologiska agens
4. Kemiska ämnen
5. Psykosociala faktorer

B. Processer

C. Arbetsförhållanden

Att en riskfaktor förekommer betyder inte alltid att den alltid medför risk för ohälsa eller olycksfall. Risken är förknippad med den faktiska exponeringen. Därför är det viktigt att man vid bedömningen bl.a. tar hänsyn till

- om den som är gravid, nyligen fött barn eller ammar är exponerad för riskfaktorn
- vilka arbetsmoment som medför risk för ohälsa eller olycksfall
- hur ofta och hur länge exponeringen varar

Risker med kemiska ämnen

Kemiska ämnen som man särskilt måste uppmärksamma i samband med graviditet och amning är:

- de som är klassificerade som cancerframkallande, reproduktionstoxiska, mutagena eller som specifikt organotoxiska vid enstaka exponering
- kvicksilver och kvicksilverföreningar
- mitoshämmande ämnen (t.ex. vissa cytostatika)
- kolmonoxid
- ämnen som är skadliga när de tas upp genom huden

Det är särskilt viktigt att reproduktionsstörande ämnen hanteras så att exponeringen blir så låg som möjligt. Till reproduktionsskadande ämnen räknas inte bara de som har skadlig inverkan på graviditeten. Dit räknas även sådana som kan försämra förmågan att producera barn för både kvinnor och män.

KLARA listar de CMR-ämnen (cancerogena, mutagena, produktionshämmande) som vi har på institutionen (se sista sidan). Kemiska produkter som avses är de som är märkta med nedanstående faroangivelser enligt Kemikalieinspektionens [CLP-förordning](#):

- H340: Kan orsaka genetiska defekter.
- H341: Misstänks kunna orsaka genetiska defekter.
- H350: Kan orsaka cancer.
- H351: Misstänks kunna orsaka cancer.
- H360: Kan skada fertiliteten eller det ofödda barnet.
- H361: Misstänks kunna skada fertiliteten eller det ofödda barnet.
- H362: Kan skada spädbarn som ammas.
- H370: Orsakar organskador.
- H371: Kan orsaka organskador.

Mycket är outforskat på detta område och därför är det i många situationer omöjligt att ge råd som är underbyggda av exakt kunskap om riskfaktorer. Riskbedömningen måste därför baseras på en allmän bedömning av exponeringssituationen eller på så kallad analogiresonemang. *Till exempel så antas ofta att kemikalier som är cancerframkallande också kan vara fosterskadande.*

Det finns misstankar om att *högradig exponering för organiska lösningsmedel* kan orsaka missfall och/eller fosterskador. Misstankar om nedsatt fertilitet har också rapporterats. Låg exponering anses dock inte utgöra en risk. Det finns många organiska lösningsmedel och ofta används flera olika lösningsmedel på ett arbetsställe. Det är därför ofta svårt att peka ut enskilda lösningsmedel som

skadligare än andra. Vissa lösningsmedel såsom t.ex. *dimetylformamid (DMF)*, *dimetylacetamid* och vissa *glykoletrar* är dock känt reproduktionsstörande. Det går inte att använda lukt av lösningsmedel som ett mått på exponeringen. Lösningsmedel kan också utsöndras i bröstmjölken. Mot den bakgrunden är det viktigt att undvika mer höggradig lösningsmedelsexponering både under graviditet och under amningsperioden.

Åtgärder

Om resultatet av riskbedömningen visar att det finns risk för skadlig inverkan på graviditet eller amning eller för annan ohälsa eller olycksfall ska arbetsgivaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att undanröja riskerna. Om det inte går att undanröja riskerna ska arbetsgivaren vidta alla åtgärder som är praktiskt möjliga och rimliga för att ge kvinnan andra arbetsuppgifter. De åtgärder som kan komma i fråga är *i prioritetsordning*:

➤ ***Anpassa arbetet***

Om arbetsuppgifter/arbetsmoment som medför risk kan undvikas så att riskfylld exponering uteblir under tiden för graviditet eller amning så ska detta ske genom tekniska åtgärder eller ändringar.

➤ ***Tillfällig omplacering till andra arbetsuppgifter***

Gravida kvinnor har rätt att under graviditeten omplaceras till arbete som inte är förenat med risk för överskridande av hygieniska gränsvärden för kemiska arbetsmiljörisker. Detta gäller i vissa fall även vid amning.

➤ ***Beslut att den gravida kvinnan inte får arbeta på arbetsplatsen***

Graviditetspenning som sista utväg

Många studier visar att förvärvsarbete under graviditeten är positivt för hälsan. Därför är det viktigt att kvinnan kan vara kvar i sitt arbete så länge som möjligt under graviditeten. Men i de fall arbetsgivaren inte kan vidta några arbetsmiljöåtgärder och inga omplaceringsmöjligheter finns, får kvinnan inte vara kvar i arbetet så länge risken/riskerna finns kvar.

En gravid kvinna har rätt till graviditetspenning om hon har ett arbete som hon inte får utföra på grund av risker i arbetsmiljön. Riskfaktorer för gravida kvinnor kan till exempel vara arbetsuppgifter eller miljöer där hon kommer i kontakt med skadliga ämnen som kan skada hennes barn. Arbetsgivaren har ansvaret för att bedöma om kvinnan kan fortsätta arbeta eller inte. Eftersom havandeskapspenning kan utbetalas helt eller delvis kan ersättning erhållas för till exempel ledighet från den del av arbetet som medför risk. Arbetsgivaren måste dokumentera skälen till varför man inte kunnat företa arbetsmiljöåtgärder eller omplacering. Arbetsgivaren ska också kontinuerligt pröva möjligheterna att göra förbättringar i arbetsmiljön, och även ta vara på alla tillfällen till omplacering för att kvinnan ska kunna återgå till arbetet.

Rätt till graviditetspenning avgörs av Försäkringskassan och regleras i lagen om allmän försäkring. Graviditetspenning kan utbetalas under hela graviditeten för den som måste vara avstängd från sitt arbete, fram till de sista 10 dagarna före beräknad förlossning. Försäkringskassans information finns [här](#), och vägledande dokument om tolkningen finns [här](#).

Det har varit svårt för doktorander från vår institution att få graviditetspenning. Vid kontakt med Försäkringskassans enhet för Graviditetspenning i november 2016 (Peter Nylander, 010-119 2459) förtydligades hur tillämpningen av reglerna sker:

- Det är en arbetsgivarfråga att besluta om i vilken utsträckning man kan omplacera doktorander – diskutera detta med SU och facket om vi vill ha en tydlig policy
- Arbetstagaren har rätt att säga nej till omplacering om det leder till lägre lön
- Försäkringskassan behöver få in ett beslut från oss om att personen har förbjudits att arbeta (på heltid eller deltid). Då utgår graviditetspenning - de gör inte bedömningar om vi skulle kunna ändra arbetsmiljön eller omplacera arbetstagaren i det läget.
- Försäkringskassan granskar alltså inte intyget vidare, till skillnad från om det är fysiska skäl till ansökan om graviditetspenning (då görs bedömning från fall till fall).

Institutionens arbete med riskbedömning för gravida och ammande

Institutionens åtgärder

- Vi har sammanställt denna information.
- Vi har gjort generella riskbedömningar för de yrkeskategorier som förekommer i vår verksamhet och identifierat några åtgärder som gör utföras i förebyggande syfte.
- Vi har skrivit en checklista som ska användas vid individuell riskbedömning utifrån de potentiella risker som identifierats vid den generella riskbedömningen.
- Vi har informerat alla våra yrkeskategorier, och informationen ingår även i det material som nyanställda får. Dokumenten finns tillgängliga på vår interna hemsida.

Yrkeskategorier

De yrkeskategorier som vi har analyserat riskerna för är:

- Administrativ personal
- Teknisk personal
- Lärare
- Laborerande personal inom organisk kemi & biologi (doktorander, postdoktorer, forskare)
- Kursassistenter
- Studenter
- Städpersonal
- Posthanterare
- Väktare
- Hantverkare & annan tillfällig personal

Checklista

Arbetstagaren kontaktar administrationen *så snart som möjligt* för att påtala graviditet eller amning – riskerna är som störst i början av graviditeten, så vänta inte med detta samtal! Institutionen behandlar informationen konfidentiellt vid önskemål om detta (påverkar dock möjligheten till omfördelning av arbetsuppgifter). Efter samtalet är det institutionens ansvar att tillse följande:

- Skyddsombud, närmaste chef samt den anställda gör *genast* en individuell riskanalys (se separat blankett). Riskanalysen undertecknas och diarieförs
- I avvaktan på den analysen **ska den anställda inte gå in på lab**
- De åtgärder som behövs för att den anställda snarast ska kunna återgå till ordinarie (eller tillfälliga) arbetsuppgifter genomförs. Närmaste chef är ansvarig för genomförandet.
- Närmaste chef ansvarar för att informera omgivande personal om åtgärderna (förutsatt att arbetstagaren ej önskat behålla uppgifterna konfidentiella), så att dessa medverkar till att åtgärderna upprätthålls (t ex god ordning på lab)
- Närmaste chef ansvarar för att en plan över den mer långsiktiga fasen upprättas; planering av ev. vikarie & andra åtgärder som kan göras för att undvika hög psykosocial belastning
- Den administrativa chefen informerar om det arbetsrättsliga läget, t ex vad om gäller för att få förlängd doktorandtid vid graviditetspenning och föräldraledighet

Generell riskbedömning för gravida och ammande

På institutionen bedömer vi att följande generella riskmoment finns i verksamheten:

Risker & riskkällor	Förekommer	Riskbedömning
A. Arbetsmiljöfaktorer		
Fysikaliska faktorer	Ja	Vi har varken vibrationer, buller eller extrema temperaturförhållanden på arbetsplatsen. Elektromagnetiska fält finns runt NMR-maskinerna.
Belastningsergonomiska faktorer	Ja	Vi har få arbetsuppgifter som är fysiskt belastande. De uppgifter som innebär tunga lyft är uppsamling av fulla slaskdunkar och viss utrustning. Ett flertal anställda har skrivbordsarbeten med monoton arbetsställning, vilket innebär risker. Vi erbjuder höj- och sänkbara skrivbord till personal som behöver detta. ☐ Vilrum finns på Kemiska övningslaboratoriet (KÖL).
Biologiska agens	Ja	De biologiska agens som hanteras vid institutionen har skyddsklass 1. Denna klass innebär låg risk. Avfall inaktiveras via autoklavering innan det slängs.
Kemiska ämnen	Ja, i hög utsträckning	På våra kemilabb används många toxiska föreningar som är skadliga vid inandning eller vid upptag genom huden. Lösningsmedel som DMF används regelbundet. Periodvis kan vi ha tillstånd för kemikalier som är klassificerade som cancerframkallande, reproduktionstoxiska, mutagena eller som specifikt organtoxiska vid enstaka exponering. ☐ Vi har även tillstånd för kemikalier som innehåller bly och kvicksilver. Biologiskt aktiva substanser syntetiseras eller hanteras i vissa projekt. Det går inte att utesluta att vissa av dessa substanser är mitoshämmande. Det finns risk för att skadliga ämnen kan överföras till barn via kläder eller hud som kontaminerats av ämnen som modern kommit i kontakt med. Vi har dessutom en tub med kolmonoxid som används regelbundet. Läckagelarm finns installerat. Vissa kylskåp stinker kemikalier när de öppnas, denna lukt sprider sig ut i korridoren en längre tid (t ex lab 2 & 3) eftersom dörrarna till labb är öppna. På våra undervisningslabb är riskerna ännu större, eftersom studenterna ibland gör misstag som leder till att

Institutionen för organisk kemi

		toxiska kemikalier kan spridas i labbet. Gravida och ammande kvinnor ska därför inte befinna sig på undervisningslabb. Städpersonal och posthanterare befinner sig regelbundet på labb och har begränsad kunskap om riskerna. Detta gör att sådant arbete på lab är extra riskfyllt och gravida och ammande bland dessa yrkeskategorier ska därför inte befinna sig på labb.
Psykosociala faktorer	Ja	Doktoranders arbetsituation är ofta stressig och kan vara psykiskt uttröttande. En graviditet kan medföra ytterligare stress eftersom arbetet med avhandlingen oftast inte kan fortsätta enligt plan pga. kemikalierisker. □ Handledarnas arbetsituation är svår eftersom vikarier inte kallas in i deras ställe. Detta riskerar att leda till hög stress både under graviditet och ammande.
B. Processer	Nej	Vi har inga arbetsuppgifter av processkaraktär.
C. Arbetsförhållanden	Nej	Vi har inget gruvarbete under jord.

Analys av olika yrkeskategoriers exponering av arbetsmiljörisker vid graviditet & amning

Exponeringen bedöms enligt låg, medel, hög, där den högsta exponeringsgraden inom en viss yrkeskategori har tabellerats. * har låg kunskapsnivå om riskerna

Yrkeskategori	Fysikaliska faktorer	Belastnings-ergonomiska faktorer	Biologiska agens	Kemiska ämnen	Psykosociala faktorer
Administrativ personal	Låg	Låg	Låg	Medel	Låg
Teknisk personal	Hög	Medel	Låg	Hög	Låg
Lärare (vistas i labbmiljö ibland)	Låg	Medel	Låg	Medel	Hög
Laborerande personal (doktorander, postdoktorer, forskare)	Medel	Medel	Låg	Hög	Hög
Undervisande doktorander	Låg	Låg	Låg	Hög	Låg
Studenter	Medel	Låg	Låg	Hög	Låg

Institutionen för organisk kemi

Städpersonal	Låg	Låg	Låg*	Hög*	Låg
Postpersonal	Låg	Låg	Låg*	Medel*	Låg
Hantverkare, väktare & annan tillfällig personal	Låg	Låg	Låg*	Medel*	Låg

Generella riktlinjer att utgå från vid den individuella riskbedömningen

Yrkeskategori	Riktlinjer för gravida och ammande
Administrativ personal	Ska ej gå in på kurslabb, forskningslabb eller NMR-magnetrummet. Organisera arbetet så att detta undviks.
Teknisk personal	Ska ej gå in på kurslabb, forskningslabb eller NMR-magnetrummet. Riskfyllda arbetsuppgifter med NMR-apparater samt fysiskt tunga arbetsuppgifter ska omfördelas till annan personal.
Lärare	Ska ej gå in på kurslabb, forskningslabb eller NMR-magnetrummet. Analysera den psykosociala biten och vidta åtgärder.
Laborerande personal	• bör undvika forskningslabb, eller åtminstone arbeta i ett eget lab (t ex lab 51). <i>Se riskanalys nedan.</i> • ska ej gå in i NMR-magnetrummet • lämpliga arbetsuppgifter är att göra beräkningsprojekt, skriva pek, review, bokkapitel, lic eller avhandling • graviditetspenning på deltid bör övervägas eftersom doktorandtiden fortsätter ticka annars • analysera den psykosociala biten och vidta åtgärder • skall ej arbeta med kolmonoxid
Undervisande doktorander	Ska ej vara på kurslabb. Det finns risker med att vistas på K4-korridoren, se riskanalys nedan. Undervisning som adjunkt är okej när riskerna nedan har åtgärdats.
Studenter	Ska ej vara på kurslabb eller forskningslabb. Det finns risker med att vistas på K4-korridoren, se riskanalys nedan. Det är okej att delta i teorikurser på K4 när riskerna nedan har åtgärdats.
Städpersonal, postpersonal, hantverkare och annan tillfällig personal	Ska ej gå in på kurslabb eller forskningslabb – byt arbetsuppgifter med annan personal inom samma kategori.

Generell riskanalys för verksamheten på KÖL (K4-korridoren)

Laboratorierna på K4-korridoren är välventilerade. Riskfylld verksamhet förekommer dock på kurslabb, och gravida eller ammande kvinnor **ska** ej befinna sig på kurslabb oavsett yrkeskategori.

Vi har identifierat följande riskmoment för gravida och ammande *utanför* kurslabb:

- Studenterna förvarar sina labbrockar i skåp i M-korridoren. Dessa måste transporteras till och från labb varje dag. Om studenterna har spillt på labbrocken kommer kemikalier ut i sämre ventilerade miljöer vid denna transport, samt kan fastna på omgivningen om studenterna har på sig labbrockarna och lutar sig mot väggar/sätter sig på golv & stolar.
- Studenterna får ut kompendier med material för övningar och laborationer, som medförs på labb. Vid kemikaliespill på kompendiet kan detta föras vidare till omgivande lokaler som används vid övningar, och därmed exponeras för gravida och ammande.

Generella rekommendationer för att minimera exponering vid arbete på forskningslabb

Arbete på forskningslabb innebär generellt exponering för toxiska kemikalier. Vissa projekt kan dock utföras på ett sätt som innebär låg exponering, förutsatt att följande rekommendationer följs och att det inte finns andra laboranter i omgivningen som labbar med farliga kemikalier:

- Om ett tomt labb identifieras där labbarbete kan utföras av gravid eller ammande, så ska annan arbetstagare först torka av alla kranar, handtag, etc. som man tar på utan handskar så att dessa inte är kontaminerade. Detta är en vanlig källa för exponering.
- Skyddsombud ger någon i uppdrag att dra ut en lista från KLARA på de CMR-ämnena (cancerogena, mutagena, reproduktionshämmande) som vi har på institutionen (se nästa sida för instruktioner om hur detta görs).
- Kontrollera noggrant alla kemikalier innan användning; riskkoderna finns i KLARA.
- Undvik alla moment där man håller lösningsmedel utanför dragskåp, t ex att sätta på kolvar på rullindunstarna, tömma lösningsmedel på rullindunstarna och att fylla på lösningsmedel i lösningsmedelsrummet. Placera rullindunstaren i ett dragskåp och transportera alla kolvar med propp isatt.
- Gå ej nära NMR-magneterna. Andra personer påläggs att hantera NMR-proverna.
- Använd alltid en ren labbrock på labbet och ta av dig den när du går in i skrivrummet.
- Labba prydligt och använd lämpliga handskar. Nitrilhandskar för engångsbruk har bättre motståndskraft mot lösningsmedel än latexhandskar. Att ha bomullsvantar under handskarna gör det mindre svettigt. Byt handskar ofta!
- Öppna inte kyl och frys. Risken är större för exponering i och med att luften står stilla där. Be någon annan att hämta det du behöver.
- Var noga med att hålla glaskrossbehållarna stängda. I glaskrossarna rör det sig om små mängder kemikalier, men man exponeras under lång tid.
- Förvara alla kemikalier och egentillverkade föreningar i ventilerade skåp. Skölj av all disk i dragskåpet innan den hanteras i diskhon/diskmaskinen.

Förebyggande åtgärder

Institutionen:

- rensa upp i kylskåpen på lab 2 & 3, byt till nya om lukten kvarstår.
- Inventera om kylskåp och frysar behöver rengöras/bytas på andra labb också.
- Överväg att hålla dörrarna till labben stängda för att undvika att kemikalier kommer ut i korridoren. Nackdelar kan vara att det blir mycket spring och svårt att se in.
- Regelbundet följa upp att labbrock används på lab, för att undvika kemikaliespill på vanliga kläder som sedan används i andra gemensamma lokaler (kök, skrivrum & korridorer).

KÖL:

- sätt upp krokar i mellanrummen till labben, där studenterna förvarar sina labbrockar under kursens gång.
- dela upp kompendierna i två delar, så att labbkursen hålls separat från teorikursen.

Information i KLARA om CMR-ämnen

(cancerogena, mutagena, reproduktionshämande)

1. Gå till KLARA
2. Logga in
3. **Kemikaliehantering**
4. Om du vill ha ut en lista på t.ex B-kemikalier gå till **Resultat**
  - a. **Resultat-Organisation**
  - b. Markera inst. för organisk kemi
  - c. Välj **Gruppering**
  - d. Välj Listor
  - e. Öppna rullgardinen och välj vad du vill ha en lista på t.ex CMR-ämnen.
  - f. **Ok**, (fönstret försvinner)
  - g. **Visa resultat**
  - h. Det går inte ännu att få en lista med var kemikalierna står, men klickar man på ”Visa ..” under Inventering ser man var de är placerade. Klickar man på namnet får man info om ämnet.
5. Ett annat sätt att få ut en lista på t.ex B-kemikalier är gå till **Resultat**
  - a. Ingående ämnen
  - b. Välj i delen Presentation, **produkter per avdelning**
  - c. **1. Vad** Välj sökmetod, under Urvalslistor välj t.ex Grupp B ämnen
  - d. Under **transaktionstyper**, markera alla
  - e. **2.Vad** Välj format
  - f. **3. Var** Markera var du vill söka, t.ex Inst. för organisk kemi
  - g. **4. Beräkna** tryck på rapport

En lista över arbetsmiljöverkets föreskrifter om bl.a. gravida och ammande arbetstagare och hygieniska gränsvärden finns på vår hemsida www.organ.su.se under [Internt/Miljö och säkerhet](#) ”AFS-listan”. Klicka på den AFS du är intresserad av så länkas du till föreskriften i sin helhet.

Föreskriften om gravida och ammande finns att ladda ned här:

<https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/gravida-och-ammande-arbetstagare-afs-20075-foreskrifter/?hl=2007:5>

Fullständig lista över gränsvärden finns att ladda ned här:

<https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/foreskrifter/hygieniska-gransvarder-afs-2015-7.pdf>